

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Høring – Opphevelse av bestemmelsene om tilleggserstatning

Det vises til høringsbrev av 7. mars i år angående endringer i vassdragslovgivningen - opphevelse av bestemmelsene om tilleggserstatning og tiårssyklusen for omfordeling av konsesjonsavgifter.

Energi Norge er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for norsk fornybarnæring. Energi Norge representerer ca. 280 bedrifter som produserer, frakter og selger strøm og varme. Medlemsbedriftene står for 99 prosent av kraftproduksjonen og dekker 90 prosent av nettkundene i Norge. Fornybarnæringen jobber for bedre klima, sikker forsyning og grønn vekst.

1. Oppsummering og konklusjon

Energi Norge støtter forslaget om å fjerne bestemmelsene om tilleggserstatning ved ekspropriasjon til vannkraftformål. Forutsetningene som lå til grunn for tilleggserstatningen er ikke lenger til stede.

Utbygging av ny vannkraft og utvidelse av eksisterende vannkraft er i dag bedriftsøkonomisk marginalt lønnsomme, men like fullt samfunnsgagnlige prosjekter. Bestemmelsen om tilleggserstatning fører til at slike prosjekter forsinkes eller stoppes. Høringsnotatet beskriver etter vårt syn saken og formålet med endringsforslaget på en god måte.

Lovendringen bør trå i kraft så snart som mulig av hensyn til pågående prosesser.

2. Bestemmelsene om tilleggserstatning

Næringen ønsker i utgangspunktet at nødvendige erverv av fall og grunn skal skje ved frivillige avtaler. Forhandlinger om frivillige kompensasjonsordninger kan være kompliserte. I mange tilfeller må det oppnås enighet med mange grunneiere for at ekspropriasjon skal unngås. Flere medlemmer forteller oss at ordningen med tilleggserstatning oppleves som kompliserende og forsinkende i slike saker. Bestemmelsen har sammen med nyere rettspraksis ført til at grunneiere kan forvente erstatning til mer enn full verdi dersom saken går til ekspropriasjon. Det er grunn til å forvente at den foreslåtte endringen vil redusere antall saker som går til ekspropriasjon.

Grunnloven § 105 sikrer at alle som må avgi eiendom eller rettigheter til samfunnsgagnlige prosjekter får full erstatning for alt økonomisk tap. I norsk alminnelig ekspropriasjonslovgivning gis den det

eksproprieres fra derfor den høyeste verdi av enten salgsverdi eller bruksverdi. Ordningen gir grunneier full erstatning for det som kunne oppnås ved et frivillig salg eller for den bruksverdi eiendommen eller rettighetene har for grunneier. Dette sikrer en rimelig og balansert fordeling av gevinsten som kan oppnås ved utbygging av vannkraft. Slik Energi Norge ser det vil det være opp til domstolene å sørge for at ekspropriasjonerstatningen til enhver tid gir et riktig bilde på reell omsetnings- eller bruksverdi for det som eksproprieres. Med den utviklingen som har skjedd i avtale- og rettspraksis vedrørende verdsettelse av fallrettigheter de siste årene kan Energi Norge ikke se at forslaget om å fjerne bestemmelsen om mererstatning kan anses som en svekkelse av grunneiernes eiendomsrett.

Energi Norge tilføyer at en ordning hvor ekspropriasjon til fordel for vannkraftutbygging omfattes av de alminnelige ekspropriasjonerstatningsreglene er i samsvar med reguleringen og utviklingen i våre naboland. Energi Norge vil fremheve at man i Sverige for enkelte utvalgte næringsområder (som for eksempel etablering av mobilmaster og innretninger for elektronisk kommunikasjon) har fremmet forslag om gevinstdeling ved ekspropriasjon. Gevinstdeling ble også vurdert for ekspropriasjon i forbindelse med utbygging av fornybar energi, men ble avvist i utredningen fordi en slik ordning ville kunne ”*motverka en hög ambitionsnivå såvitt gäller förnybar energiproduktion*”¹. Også i Norge tilsier ambisjonsnivået for utbygging av ny fornybar energi at man ikke bør ha særlige mererstatningsordninger som vil kunne sette en stopper for ellers samfunnsmessig ønskelige prosjekter.

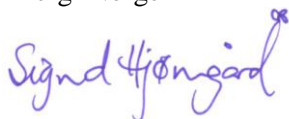
Vi vil også påpeke viktigheten av at lovendringen trår i kraft så snart som mulig av hensyn til pågående prosesser.

3. Tiårssyklusen for omfordeling av konsesjonsavgifter

Energi Norge er positive til at bestemmelsen om ny fordeling av konsesjonsavgifter hvert tiende år foreslås opphevet.

Avslutningsvis ber vi departementet ta kontakt dersom det ønskes ytterligere utdypninger av våre kommentarer.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Sigrid Hjørnegård
Direktør

Magne Fauli
Næringspolitisk rådgiver

¹ SOU 2012:61 side 172